

Warszawa, dnia 12 czerwca 2024 r.

Poz. 863

USTAWA

z dnia 9 maja 2024 r.

o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16 po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe za miesiąc kalendarzowy objęty zwolnieniem z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a, są finansowane w ramach dotacji z budżetu państwa do FUS, o której mowa w art. 53.”;

2) po art. 17 dodaje się art. 17a i art. 17b w brzmieniu:

„Art. 17a. 1. Na wniosek płatnika składek prowadzącego działalność, o której mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, zwalnia się go z opłacenia należnych składek z tego tytułu na jego własne obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe, za wskazany we wniosku miesiąc kalendarzowy, jeżeli:

- 1) w miesiącu kalendarzowym poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku miał zgłoszonych do ubezpieczeń emerytalnego, rentowych i wypadkowego lub ubezpieczenia zdrowotnego nie więcej niż dziesięciu ubezpieczonych;
- 2) w ostatnich 2 latach kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku nie osiągnął przychodu z pozarolniczej działalności gospodarczej lub w co najmniej jednym roku z 2 ostatnich lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku osiągnął roczny przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej nieprzekraczający równowartości w złotych 2 milionów euro;
- 3) jako ubezpieczony w roku kalendarzowym poprzedzającym rok złożenia wniosku oraz w okresie od początku roku kalendarzowego złożenia wniosku do dnia złożenia tego wniosku nie wykonywał pozarolniczej działalności gospodarczej na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego w roku kalendarzowym rozpoczęcia działalności gospodarczej lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywał w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej;
- 4) w miesiącu kalendarzowym poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku jako ubezpieczony podlegał ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

2. Równowartość, o której mowa w ust. 1 pkt 2, oblicza się według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roboczym roku kalendarzowego poprzedzającego rok złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1.

3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio także do składki na ubezpieczenie chorobowe, jeżeli ubezpieczony dobrowolnie podlegał ubezpieczeniu chorobowemu w miesiącu złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, oraz w miesiącu go poprzedzającym.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej oraz ustawę z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym.

Art. 17b. 1. Zwolnienie z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a, przysługuje wyłącznie za jeden miesiąc kalendarzowy w danym roku kalendarzowym.

2. Zwolnienie z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a, stanowi pomoc *de minimis* udzielaną w zakresie i na zasadach określonych w bezpośrednio obowiązujących aktach prawa Unii Europejskiej dotyczących pomocy w ramach zasady *de minimis*. Zwolniony z opłacenia składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe może być płatnik składek, który dysponuje limitem pomocy *de minimis* co najmniej w wysokości sumy obowiązujących go we wskazanym miesiącu kalendarzowym składek na ubezpieczenia społeczne podlegających zwolnieniu.”;

3) po art. 18c dodaje się art. 18d w brzmieniu:

„Art. 18d. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za miesiąc kalendarzowy objęty zwolnieniem z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a, stanowi najniższa obowiązująca danego ubezpieczonego podstawa wymiaru składek, o której mowa w art. 18 ust. 8 albo art. 18a ust. 1, lub podstawa wymiaru składek ustalona zgodnie z art. 18c ust. 1 i 2. Przepisów art. 18 ust. 9 i 10 nie stosuje się.”;

4) w art. 32 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Do składek na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy stosuje się odpowiednio przepisy o zwolnieniu z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a, z wyjątkiem art. 16 ust. 4a.”;

5) po art. 36c dodaje się art. 36d i art. 36e w brzmieniu:

„Art. 36d. 1. Płatnik składek składa wniosek, o którym mowa w art. 17a ust. 1, w miesiącu poprzedzającym miesiąc kalendarzowy, który ma być objęty zwolnieniem.

2. Wniosek, o którym mowa w art. 17a ust. 1, zawiera:

- 1) dane płatnika składek:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) numer NIP i numer PESEL, a jeżeli nie nadano tych numerów lub jednego z nich – serię i numer dowodu osobistego albo paszportu;
- 2) wskazanie miesiąca kalendarzowego, w którym płatnik składek zamierza skorzystać ze zwolnienia z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a;
- 3) oświadczenia, że na dzień złożenia wniosku płatnik składek spełnia warunki, o których mowa w art. 17a ust. 1 pkt 2 i 3;
- 4) zaświadczenia o pomocy *de minimis* i pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie, jaką otrzymał w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku, albo oświadczenie o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenie o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie;
- 5) informacje niezbędne do udzielenia pomocy *de minimis*, dotyczące tego przedsiębiorcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz wielkości i przeznaczenia pomocy publicznej otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, na których pokrycie ma być przeznaczona pomoc *de minimis*, o których mowa w art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 702).

3. Oświadczenia, o których mowa w ust. 2 pkt 3 i 4, są składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenia jest obowiązany do zawarcia w nich klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

4. Wniosek, o którym mowa w art. 17a ust. 1, jest składany wyłącznie za pomocą profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład, w formie dokumentu elektronicznego.

5. Wniosek, o którym mowa w art. 17a ust. 1, złożony w innym terminie niż wskazany w ust. 1 lub nierozpatrzonego do dnia zgonu wnioskodawcy pozostawia się bez rozpoznania.

Art. 36e. 1. Zakład rozstrzyga o zwolnieniu z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a, i informuje o tym płatnika składek za pośrednictwem systemu teleinformatycznego udostępnionego przez Zakład.

2. Rozstrzygnięcie, o którym mowa w ust. 1, w całości uwzględniające wniosek, o którym mowa w art. 17a ust. 1, nie wymaga wydania decyzji.

3. Wniosek rozstrzygnięty przez Zakład nie podlega wycofaniu albo korekcie.

4. W przypadku:

- 1) rozstrzygnięcia, o którym mowa w ust. 1, które nie uwzględnia w całości wniosku, o którym mowa w art. 17a ust. 1, lub uwzględnia ten wniosek w części,
- 2) stwierdzenia w związku z przeprowadzonym postępowaniem wyjaśniającym lub kontrolą, że płatnik składek nie spełnia warunków, o których mowa w art. 17a lub art. 17b

– Zakład wydaje decyzję.

5. Decyzje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, informacje i inne pisma w sprawie zwolnienia z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a, Zakład sporządza i doręcza wnioskodawcy w postaci elektronicznej na profilu informacyjnym.

6. Informację o umieszczeniu na profilu informacyjnym decyzji, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, informacji lub innego pisma w sprawie zwolnienia z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a, Zakład przesyła na wskazany na profilu informacyjnym adres elektroniczny lub numer telefonu.”;

6) w art. 47:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Płatnik składek, który opłaca składki wyłącznie za siebie, przesyła jedynie deklarację rozliczeniową, z zastrzeżeniem ust. 2fa pkt 1–3.”;

b) po ust. 2f dodaje się ust. 2fa w brzmieniu:

„2fa. Za miesiąc kalendarzowy objęty zwolnieniem z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a, płatnik składek przesyła w terminie, o którym mowa w ust. 1 pkt 4:

- 1) deklarację rozliczeniową;
- 2) imienny raport miesięczny z informacją o składkach finansowanych przez budżet państwa za osobę opłacającą składki za siebie;
- 3) imienny raport miesięczny z informacją o składkach finansowanych przez osobę opłacającą składki za siebie;
- 4) w przypadku zgłaszania do ubezpieczeń innych ubezpieczonych – imienne raporty za tych ubezpieczonych.”;

c) po ust. 2h dodaje się ust. 2ha w brzmieniu:

„2ha. Deklaracje rozliczeniowe oraz imienne raporty miesięczne, które nie zostały złożone zgodnie z ust. 2fa pkt 1–3, sporządza Zakład.”;

7) w art. 83 dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. W postępowaniu sądowym dotyczącym zwolnienia z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a, wydruki z systemu teleinformatycznego Zakładu zastępują dokumenty elektroniczne.”;

8) w art. 83a dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. W przypadku gdy Zakład ustali, że wykonanie orzeczenia sądu spowoduje przekroczenie obowiązującego stroneń limitu pomocy *de minimis*, Zakład występuje do właściwego sądu z wnioskiem o wznowienie postępowania. Złożenie wniosku o wznowienie postępowania wstrzymuje wykonanie orzeczenia.”;

9) w art. 83f dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Zaświadczenia o pomocy *de minimis* oraz o pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie, sporządzone z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego Zakładu, mogą zamiast danych osoby upoważnionej do ich wydania zawierać treść „Zakład Ubezpieczeń Społecznych”.”;

10) w art. 86 w ust. 2 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) prawidłowość i rzetelność danych, informacji i oświadczeń przekazanych przez płatnika składek we wniosku, o którym mowa w art. 17a ust. 1.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.²⁾) w art. 477⁸ w § 2 w pkt 4a kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4b w brzmieniu:

„4b) o zwolnieniu z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497 i 863).”.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1429, 1606, 1615, 1667, 1860 i 2760 oraz z 2024 r. poz. 858 i 859.

Art. 3. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 226, 232, 854, 858 i 859) w art. 21 w ust. 1 w pkt 159 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 160 w brzmieniu:

„160) kwoty składek na ubezpieczenia społeczne zwolnione z obowiązku ich opłacenia zgodnie z art. 17a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, kwoty składek na Fundusz Pracy zwolnione z obowiązku ich opłacenia zgodnie z art. 104 ust. 1 pkt 3 lit. l ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz kwoty składek na Fundusz Solidarnościowy zwolnione z obowiązku ich opłacenia zgodnie z art. 4 ust. 1a ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 296 i 863).”

Art. 4. W ustawie z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 776) art. 10 otrzymuje brzmienie:

„Art. 10. Zwolnienia od podatku dochodowego, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 28a, 29, 29aa, 29b, 43, 46, 46c, 47a, 71a, 102a, 111, 114, 121, 121a, 122, 125, 125a, 129, 131a, 136, 137, 155 i 160 ustawy o podatku dochodowym, stosuje się odpowiednio do podatników opłacających ryczałt od przychodów ewidencjonowanych.”

Art. 5. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475, 742 i 858) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 71 w ust. 2 w pkt 10 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 11 w brzmieniu:
„11) finansowania składek za ubezpieczonego ze środków, o których mowa w art. 16 ust. 4a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, przy czym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę.”;
- 2) w art. 104 w ust. 1 w pkt 3 w lit. k kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. l w brzmieniu:
„l) zwolnionych z obowiązku opłacenia składek za siebie zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, w miesiącu korzystania ze zwolnienia z opłacenia składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe zgodnie z art. 17a tej ustawy.”

Art. 6. W ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 615, z późn. zm.³⁾) w art. 52aa dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może wystąpić z wnioskiem do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o informację o kwocie rocznego przychodu z pozarolniczej działalności gospodarczej uzyskanego przez płatnika składek, o którym mowa w art. 17a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Wymiana informacji odbywa się w formie elektronicznej.”

Art. 7. W ustawie z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 296) w art. 4 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Płatnik składek nie opłaca za siebie składki na Fundusz Solidarnościowy za miesiąc korzystania ze zwolnienia z opłacenia składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe zgodnie z art. 17a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy zgodnie z art. 32 ust. 2 tej ustawy.”

Art. 8. 1. Do zamówień na usługi lub dostawy udzielane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w związku z wykonaniem przepisów dotyczących zwolnienia z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a ustawy zmienianej w art. 1, nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w terminie 14 dni od dnia udzielenia zamówienia na usługi lub dostawy, o którym mowa w ust. 1, zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych informację o udzieleniu tego zamówienia, w której podaje:

- 1) nazwę i adres siedziby zamawiającego;
- 2) datę i miejsce zawarcia umowy lub informację o zawarciu umowy drogą elektroniczną;
- 3) opis przedmiotu umowy, z wyszczególnieniem odpowiednio ilości rzeczy lub innych dóbr lub zakresu usług;
- 4) wartość umowy;
- 5) okoliczności faktyczne uzasadniające udzielenie zamówienia bez zastosowania przepisów o zamówieniach publicznych;
- 6) nazwę (firmę) podmiotu albo imię i nazwisko osoby, z którymi została zawarta umowa.

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 4 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 8, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Duda*

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 556, 588, 641, 658, 760, 996, 1059, 1193, 1195, 1234, 1598, 1723 i 1860 oraz z 2024 r. poz. 850.